

кони, т. е. до механическото приложение на законите. Всъки законъ има тройко приложение: механическо, органическо и психическо. Когато известенъ законъ действува върху човѣка съ своята механическа страна, разумността на този законъ остава отвѣнъ. Когато сѫщиятъ законъ действува върху човѣка съ своята органическа страна, разумността му остава вжtre, въ самия законъ. И най-после, когато законътъ действува върху човѣка съ своята психическа страна, разумността му е и вѣнъ, и вжtre въ него.

И тъй, за да бѫде строителъ въ свѣта, човѣкъ трѣбва да изпълнява волята Божия. За да я изпълнява, той трѣбва да знае, какво значи изпълнение на волята Божия. Ще кажете, че изпълнението на волята Божия се заключава въ правене на добро. Какво значи да направи човѣкъ добро? Само онзи може да прави добро, у когото доброто е написано на главата, на лицето, на ржката, на цѣлото му тѣло. Не е ли написано доброто върху цѣлия човѣкъ, той не може да прави добро. Той не разбира доброто. Щомъ не го разбира, не може и да го прилага. За да прави добро, преди всичко човѣкъ трѣбва да приложи доброто къмъ себе си, къмъ своето тѣло. Щомъ го приложи къмъ себе си, той може да го приложи и къмъ окръжаващите. Какъ можешъ да направишъ добро на онзи, който стои подолу отъ тебе, ако не си направилъ добро на себе си? Какъ можешъ да бѫдешъ красноречивъ, ако твоятъ ларинксъ не е така нагоденъ, да възприема висшите трептения на твоята мисъль? Красноречието не подразбира само красиви форми на речта. Речта е красноречива, когато има красива форма, дълбоко съдържание и смисъль. Нѣма ли тия три качества, нѣма и красноречие. Ако при тѣзи качества речта внася и животъ въ човѣка, тя е красноречива и истинна. Богъ каза да бѫде виделина, да израсте трева, да стане човѣкъ и, каквото каза, това стана. Защо? Животъ внася Словото Божие.

Животътъ е дошълъ по пжтя на разумното Слово. Когато говоримъ за органическите прояви на живота, ние имаме предъ видъ пжтищата, по които животътъ се влива. Кои сѫ тия пжтища? Тѣ сѫ умътъ, сърдцето, волята, душата и духътъ на човѣка. Мнозина отричатъ душата, защото искатъ да я видятъ въ нѣкаква мате-